

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ	
T.B.M.M. GENELİ	
Tarih :	17.7.2008
Sayı :	208

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

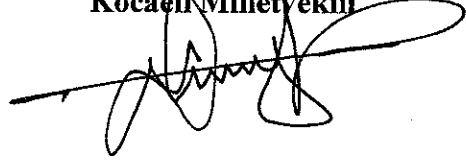
Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçeleri ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 17.07.2008

Hasan ANGI
Konya Milletvekili

①
Eyüp AYAR
Kocaeli Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI			
Tali Komisyon	Adalet İstisnaları		
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe		
Tarih:	18.7.2008	P. B. No:	2/301
Mad. V.	Müdür	Yazıcı	Yazıcı
1	V. Ç. M.	Y. Ç. M.	Y. Ç. M.
BAŞKAN	Y. Ç. M.		

GENEL GEREKÇE

04.06.2008 tarihli ve 5766 sayılı kanunla 2918 sayılı Trafik Kanununun 20'nci maddesinin (d) fıkrasında değişiklik yapılarak şimdiye kadar ikinci el araç satış sۆzleşmeleri noterliklerde yapıldığı halde 01.08.2008 tarihinden itibaren bu sۆzleşmeler ilgili trafik tescil şube mۆdۆrlüklerinde yapılması kanunlaşmıştır. Bu tarihten sonra trafik tescil şube mۆdۆrlüklerinin yapmadığı satış senetleri geçersiz olmaktadır. Ancak, yeni uygulamanın trafik tescil şube mۆdۆrlüklerince yapılması için hazırlık dۆnemi gerekmekte olup, bu sۆre 1.10.2009 tarihine kadar uzatılması ۆngۆrۆlmüştür.

Ülkenin ekonomik, sosyal, kۆltürel ve demografik yapısının ortaya konularak, bunlara ilişkin ulusal planların yapılması ve bu planlara dayalı politikaların oluşturulması amacıyla üretilen resmi istatistiklerin doğru, kaliteli, güvenilir, karşılaştırılabilir, güncel, tarafsız ve uluslararası standartlara uygun olması gerekmektedir.

Bu teklif ile, resmi istatistiklerin ham maddesini oluşturan veri ve bilgilerin alınması konusunda istatistiki birimlere (hanehalkı, birey, işletme, vb gibi) getirilen cevap verme yükümlölüğü düzenlenmiştir.

Tüm dünyada olduğu gibi ölkemizde de ihtiyaç duyulan istatistikler iki yolla derlenmektedir. Bunlardan ilki, kamu kurum ve kuruluşlarının görevleri gereği tuttukları idari kayıtlardan derlenen verilerin ilgili kurumlardan istenerek bunların gerekli istatistiklere dۆnüştürölmesi, diğeri ise, ihtiyaç duyulan konularda istatistiki birimler ile görüşölerek bilgi derlenmesini içeren sayım ve araştırmaların yapılmasıdır.

Doğru ve güvenilir istatistik üretilebilmesi için, sayım ve araştırmalarda kendileriyle anket yapılan istatistiki birimlerin, kendilerine yۆneltlen sorulara doğru, eksiksiz ve zamanında cevap vermeleri gerekir. Doğru, eksiksiz ve zamanında cevap verilmemesi halinde ihtiyaç duyulan resmi istatistiklerin üretilmesi mümkün olamayacaktır. Bu durumda, karar alıcıların bilgi talebi karşılanamayacağından, ölkede genelinde doğru politikalar oluşturulamayacaktır. Örneğin, her ay yaklaşık **yirmi bin** işyerinden derlenen fiyatlarla hesaplanan enflasyon oranları bu işyerlerinin anket formlarına zamanında, doğru ve eksiksiz cevap vermemesi durumunda hesaplanamayacaktır. Benzer şekilde, işyerleri ile yapılan araştırmalarda işyerlerinin cevaplamaması durumunda, ölkenin ihtiyaı olan sanayi üretimi, istihdamı, verimliliği ve katma değeri hesaplanamayacağından, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) oluşturulamayacak ve ölkenin ekonomi politikaları için gerekli olan hiçbir istatistik üretilmeyecektir. Ayrıca, hanehalkı araştırmalarında bireylerin cevap vermemesi durumunda, bu araştırmalarla elde edilen işsizlik, gelir dağılımı, yoksulluk, anne-bebek ölümlölüğü, doğurganlık hızı, nüfus artışı, okur yazarlık oranı, özürlölük gibi sosyal ve demografik istatistikler de üretilmeyecektir. Bu örnekleri sayısız araştırma için çoğaltmak mümkündür.

Devletin, doğru istatistiklere dayanan planlarla yۆnetilip yۆnlendirilmesi, bu planların hazırlanmasında kullanılan bilgilerin kaynağını teşkil eden resmi istatistiklerin vatandaşların da yararına olduğu açıktır. Fert veya işyeri olarak bilgi vermek o an için cevaplayıcıya kۆlfet olarak gözükse bile, daha sonra bu bilgilerden üretilen istatistikler doğrultusunda yapılan plan ve politikalarla göre kişilerin alacağı hizmetlerin sayı ve nitelik olarak artmasının yanında, hizmetlerin topluma dağıtılması da daha rasyonel olacaktır. Bu nedenle, bilgiye dayalı yۆnetim anlayışını benimseyen ölkelerde, bir yandan istatistik üretimi ile sorumlu/görevli kurumların yaptıkları araştırmalarda cevaplayıcılara cevap verme yükümlölüğü getirilirken, diğer yandan, alınan bilgilerin gizliliği ile hiç bir surette cevaplayıcıların aleyhine delil olarak kullanılamayacağına ve bireysel bilgilere atıf yapmadan yalnızca toplulaştırılmış istatistik üretiminde kullanılacağına ilişkin güvenceler hükme bağlanmıştır.

Devletin diğer bütün birimlerinde (hastane, eğitim kurumları vb.), istatistik toplayan kurumlardan farklı olarak kişilerin verdikleri bilgi, bilgi verilen kurumun sunduğu bir hizmeti almak için olup, istenen bilgiyi vermek kişinin lehine yapılan bir işleme esas teşkil ettiği halde (sağlık, eğitim, teşvikler vb), istatistik faaliyeti için bilgi vermek kısa vadede kişilere/firmalara doğrudan ve görünür bir yarar sağlamamaktadır. Buna rağmen kişilerin/firmaların bu işe zaman

ayırarak emek sarfetmesi külfet olarak değerlendirilmektedir. Çünkü cevaplayıcı asıl işinin yanında bir de bu iş için zaman ve emek harcamaktadır. Diğer taraftan bunun yapılmaması kişisel olarak kişiye/firmaya herhangi bir hak/menfaat de kaybettirmemektedir. Bu yönüyle ele alındığında istatistik amacıyla kişilere/firmalara yöneltilen sorularda cevapsızlık riskinin artmakta olduğu gözetilerek tüm ülkelerde istatistik üretimi için kendisinden veri istenen birimlere (özel kişiler/ tüzel kişiler) kamu yararı adına kanunla cevap verme zorunluluğu getirilmiş ve buna uyulmaması da yaptırıma bağlanmıştır. Diğer taraftan istatistiki birimlere bu şekilde cevap verme külfeti getirmenin yanında özellikle hanehalkı ve bireysel araştırmalarda kendilerinden cevap beklenen özel kişiler için Anayasa ile güvence altına alınmış bulunan temel hak ve hürriyetlerin de gözetilmesi gerektiğinden, özel kişiler itibariyle özel hayatın gizliliğine saygı ile düşünce ve kanaat hürriyetinin zedelenmemesi için araştırma öncesi sorulacak soruların kapsamının belirlenmesi gerekmektedir. Anayasa'da herkesin kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahip olduğunun yanında, bu temel hak ve hürriyetlerin kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva ettiğinin hükme bağlanmış olması nedeniyle, toplumun genel yararı için kişilerin kendilerine o an için külfet gibi gelse de bazı sorumlulukları yerine getirmesini gerektirmektedir. Diğer taraftan tüzel kişilikler için sözkonusu olmayıp münhasıran gerçek kişiler için sözkonusu olan bu hakların bünyesinde kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı olan ödev ve sorumluluklarının da bulunması itibariyle teklif metninde cevap verme yükümlüğünün çerçevesi bu şekilde belirlenmiştir.

Ayrıca bu teklif ile hane halkı araştırmaları dışındaki diğer araştırmalarda kendilerinden istenen bilgileri vermekten imtina eden istatistik birimlere idari para cezası tatbiki ile cezanın miktarı, uygulama usul ve esasları, bu cezalara itiraz edebilme hakkı ve bu hakların ne şekilde kullanılacağı hususlarına açıklık getirilmiştir.

18.5.2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun muhtelif maddelerin arasındaki uygulamalarda sorun oluşturabilecek terim farklılıkları giderilmekte ve Kanunun bir maddesinde sehven yapılmış olan maddi hata düzeltilmektedir.

2918 sayılı Trafik Kanununun 8 nci ve 123 ncü maddelerinde, motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi, sürücü kursu açmak, özel sürücü kursu açılmasına izin vermek ve bunları her safhada denetlemek, yetişmiş olan sürücülerin sınavını yapıp sertifika vermek Bakanlığın görevidir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 17 nci ve 56 ncı maddelerine göre eğitim ve öğretim hizmetlerinin bu kanun hükmüne göre devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde Milli Eğitim Bakanlığınca gerçekleştirilen gözetim ve denetim görevi aynı zamanda; eğitim-öğretimde birliğin sağlanması bürokratik işlemlerin azaltılarak hizmet tekrarı ve kaynak israfının önlenmesi ve verimliliğin artırılması amaçlarına da hizmet etmektedir. Bu itibarla, eğitim etkinliklerinde Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği halinde hareket edilecek, personel istihdamı ile ilgili şartlar belirlenirken adaylardan talep edilecek sertifikaların mutlaka Milli Eğitim Bakanlığınca onaylı olması istenerek, gözetim ve denetim görevinin yerine getirilmesinde Milli Eğitim Bakanlığına yardımcı olunacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde-1: 4.6.2008 tarihle ve 5766 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili hakkındaki kanunun (f) bendinin 18 nci maddesinin (a) bendindeki yürürlük tarihi 1 Ağustos 2008 tarihidir. Bununla ikinci el araç satış sözleşmeleri Trafik Tescil Şube Müdürlüklerince yapılacağına amir olup, 1 Ağustos 2008 tarihinde başlayacaktır. Ancak Trafik Tescil Şube Müdürlüklerinin henüz hazırlıklarını tamamlayamadıkları görülmüştür. Bu nedenle yürürlük süresinin bu hazırlıkların tamamlanmasına kadar ertelenmiştir.

Madde-2: İstatistiki birimler ülkenin ekonomi, sosyal, demografi, kültür, çevre, bilim, teknoloji ve ihtiyaç duyulan diğer alanlardaki resmi istatistikleri üretmek üzere anayasada belirlenen temel haklar ve ödevler çerçevesinde kendilerinden istenen veri veya bilgileri Bakanlığın belirleyeceği şekil, süre ve standartlarda eksiksiz ve doğru olarak ücretsiz vermekle yükümlüdür.

Madde-3: Anayasa Mahkemesinin 20.3.2008 tarihli ve 2006/167 esas, 2000/86 sayılı kararıyla iptal edilen 10.11.2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunun 54 üncü maddesinin 2 nci fıkrasının (b) bendi yeniden düzenlenmiştir.

Madde-4: 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunla 5174 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinin (d) bendinde yapılan değişiklik ile oda ve borsalarda genel sekreter olabilmek için sahip olunması gereken nitelikler arasında yer alan ve mezkur bentte sayılmış olan suçlardan "mahkum olmamak" şeklinde yazılması gereken ifade sehven, "mahkum olanlar" şeklinde yazıldığından düzeltilmesi gerekliliği hasıl olmuştur.

Madde-5: 18.5.2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Kanununun 83 ncü maddesinin 6 ncı fıkrasındaki "ahzükabza" ibaresi Arapça bir kelime olup, bu kelimeye yüklenilen mana net olmadığından bu kelimenin içerdiği manayı sınırlandırmak ve anlaşılabilir olmak için Türkçe kelime olarak "bağlayıcı işlem yapmaya" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde-6: 13.10.1993 tarihli ve 2918 sayılı Kara Yolları Trafik Kanununun 42 nci maddesinin 4179 sayılı kanunla değişik 1 nci fıkrasının (a) bendine iş makinesi türündeki motorlu araçları kullanacaklara verilecek G sınıfı sürücü belgelerinin Milli Eğitim Bakanlığınca veya Milli Eğitim Bakanlığınca yetkilendirilen kurumlarca verilmesine ilişkin esasları belirler.

Madde 7: Yürürlük maddesidir.

Madde 8: Yürürlük maddesidir.

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 04/06/2008 tarihli ve 5766 sayılı kanunun 27 nci maddesinin (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ f) 12 nci maddesinin (a) bendi ve 25 inci maddesi yayımını izleyen ikinci ayın başında, 18 inci maddesinin (a) bendi 01/10/2009 tarihinde yürürlüğe girer.”

MADDE 2- 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu’nun 8 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cevap verme yükümlülüğü ve sınırları

MADDE 8 – İstatistikî birimler, ülkenin ekonomi, sosyal, demografi, kültür, çevre, bilim, teknoloji ve ihtiyaç duyulan diğer alanlardaki resmi istatistikleri üretmek üzere, Anayasa’da belirlenen temel haklar ve ödevler çerçevesinde, kendilerinden istenen veri veya bilgileri, Başkanlığın belirleyeceği şekil, süre ve standartlarda eksiksiz ve doğru olarak ücretsiz vermekle yükümlüdür.”

MADDE 3- 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu’nun 54 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ b) Hane halkı veya bireylerle yapılan araştırmalar dışında kalan istatistikî birimlerle yapılan diğer araştırmalarda işlenmesi durumunda binbeşyüz Yeni Türk Lirası,”

MADDE 4- 18/5/ 2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 74 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ d) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle yada devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı, haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak.”

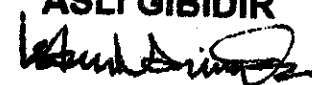
MADDE 5 – 18/5/ 2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 83 üncü maddesinin altıncı fıkrasındaki “ahzûkabza” ibaresi “ve bağlayıcı işlem yapmaya” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 6 – 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 42 nci maddesinin 4179 sayılı Kanunla değişik birinci fıkrasının (a) bendinin üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

“ G Sınıfı sürücü belgesi, iş makinesi türündeki motorlu aracı kullanacaklara verilir. İş makinesi sürücülerine ve operatörlerinin eğitimleri ve eğitimde başarılı olanların sınav başarı belgesi Milli Eğitim Bakanlığınca veya Milli Eğitim Bakanlığınca yetkilendirilen kurumlarca verilir. Bu kurumların işleyişine ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak öğretim programları Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenir.

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU